

ARADUL

Mizeria vorbește cu cei tari, cu cei slabi se ceartă.

REDACȚIA și ADMINISTRATIA:

ARAD, Str. Eminescu No. 13.

Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare săptămânal.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	Pentru autorități și instituții
150 Lei 1 An	250 Lei 1 An
80 6 Luni	140 6 Luni
40 3 Luni	70 3 Luni

In străinătate dublu.

Demență sau nemernicie?

Nu odată ni s'a dat prilejul să ne revoltăm de neobrăzarea presei minoritare, care comentând offeritele evenimente din țară, le pervertesc după placul lor, afir-
mând lucruri diametral opuse realității. Se pare însă că de astă dată ziarul Erdélyi Hirlop prin raportajul său referitor la rezultatul recensământului a întrecut ultima limită a bunei cuviințe. Relatând informațiile primite dela primărie referitor la recensământ reformajii care privesc numai orașul Arad, ziarul amintit găsește bine să facă prognosticuri referitor la felul cum se repartizează acest număr asupra diferitelor naționalități, publicând în untea articolului o cifră fantasmatică, ce ar reprezenta numărul pacefistenilor noștri unguri. În cetitilor care nu-și ia răgazul să citească articolul până la sfârșit, va crede că această cifră, etalată cu litere de o șchioapă prezintă o realitate confirmată de chiar aceia cari au condus lucrările recensământului, când de fapt aci nu e vorba decât de o vizie a partidului maghiar, care date din această țară le vede sub prisma năsbățiilor rotermeriste. Departe de noi gândul de a consulta însemnările particulare și-a anticipa păreri asupra numărului de locuitori români din Arad. Sunt alții chemați să rozească această sentință în baza materialului proaspăt care le stă îndemână. Noi ne mărginim a pune că dacă recensământul din 1910 făcut de unguri, și cunoaștem obiectivitatea acestora în materie statistică, abia a putut întoarce un procent de 69,2 pentru locuitori maghiari ai orașului Arad, este o adevărată neamnie să vii astăzi după 12 ani de stăpânire românească și să susții că ungurii prezintă 77% în populația Aradului și că și acest procent e în desavantajul maghiarimii întrucât și „după cel mai pesimist calcul Aradul are stăzi 60.000 de unguri.” Va se lăca în 20 ani între care 12 de față românească, cu toate retragerile, miilor lor de funcționari, cu toate că s'au găsit evrei și șvabi cari s'au lepădat de neotenia ungurească, cu toatăcă locul miilor de funcționari unuri au venit alți mii de funcționari români, cu toatăcă orașul a sporit cu un nou cartier de urată populație românească, to-

tuși elementul unguresc e în plină ascensiune numerică arătând în cursul celor zece ani din urmă o creștere de cel puțin 10%. Nu zău, oricât ne-am trudi să explicăm această sporire mai presus de legile naturii, pe care o poți atribui doar șobolanilor din canalele Timișoarei, mintea noastră refuză orice serviciu, silindu-ne să declarăm această nouă exhibiție a scribilor dela Erdélyi Hirlop opera unui demed vrednic de consultul unui medic specialist.

Și totuși nu. Felul cum e pusă chestiunea, cu titlurile și subtitlurile semnificative, ne dă adevăratul tălc al acestor afirmații umflate, care mai curând ar conduce spre cabinetul procurorului general, decât spre biroul de consultație al unui psihiatru. Căci ce sunt aceste anticipații gratuite ale ziarului E. H. dacă nu prima alarmă la știri care vor sosi în curând din București, pentru a prezenta situația faptică a naționalităților din orașul Arad. Și cum chiar și un ungur cu puțin scaun la cap e convins că numărul lor aci trebuie să fie într-o vădită descreștere față de trecut, partidul maghiar prin organul său caută de acum să se complacă în mistificări criminale pentru a putea la timpul sau să latre în lumea mare: iată noi am calculat precis numărul populației ungurești din Arad, în baza declarațiilor făcute de locuitori la 29 Decembrie, iar dacă cifrele es pervertite din mașinile de numerație ale Bucureștilor, faptul se datorește măsluitorilor din fruntea recensământului, cari au falsificat fișele, spre a înfige un nou pumnal în trupul sângerând al nației maghiare. De aci memorii la liga nașunilor, alarmarea presei rotermeriste, etc., etc. repetarea tuturor metodelor imorale de luptă pe cari le vedem de câțiva ani încoace mânuite la fiecare ocazie pentru a ne compromite în fața lumii.

Ar fi timpul să ne desmetim odată din proverbiala nepăsare față de obrăznicile pe cari le debitează de un timp încoace presa minoritară, și să-i aplicăm corectivul cel mai drastic pentru a se trezi la realitate. Căci e o batjocură nemai pomenită să te vezi la tine acasă insultat de toți derbedeii cari în lipsa altei ocupații au intrat în slujba gălăgioșilor din Bpesta.

Obrăznicia presei judeo-maghiare din Arad — Ce scrie ziarul „Reggel” (Dimeinea) din Arad. Până când autoritățile vor tolera să fim batjocoriți? Cerem sancțiuni! Domnul procuror are cuvântul. —

Ne cade în mână numărul 25 din 1 Februarie al fișicei cotidiene ce apare la Arad sub titlul: »Reggel». În acest ziar găsim un articol intitulat: Mese (Poveste). Și iată ce ne povestește obrăznicul perciunat revizionist, scribul acestei povești. Traducem textul:

„A fost odată, dar mai bine nu era, peste Ocean și peste Carpați un ministru chemat Popovici. Acest ministru a fost în țara lui un fel de cassier ca bunăoară casierul unui băi gratuite (ingyénfűrdő pénztárnok), căci în casa aceluia stătu se găsea NICI ODATA un ban.”

„Acest ministru — continuă »povestea» — a plecat în țări străine să caute parale. Și-a pus în straiță ca merinde trei colaci făcuți din cenușa caselor din Borșa. A cutreerat multe țări până ce a ajuns la Palatul Bancherilor. Cerând să fie primit, (ministru) a fost respins spunându-i-se că înainte de a fi primit va trebui să ucidă zmeul cu șapte capete. S'a speriat ministru căci el nu avea sabie în schimb bălaurul avea șapte capete: un cap era șomajul, altul corupția, al treilea antisemitismul, al patrulea asuprirea minorităților, al cincilea asuprirea

muncitorilor, al șaselea căile ferate proaste și al șaptelea criza de guvernare.”

»Povestea» continuă în tonul acesta. Nu mai murdărim coloanele acestui ziar cu eculubrațiile fișice susnumite. Ni-i nu vom căuta să combatem insultele grosolane.

Ne întrebăm doar; până când vom fi nevoiți să tolerăm banditismul acestora cari sunt dușmanii noștri de moarte? Până când vom tolera ca opinia publică minoritară să fie sub dictatura elementului destructiv și îndusă în eroare?

Am ajuns oare să ne lăsăm scuipați fără să aplicăm legitima apărare? Ce face domnul procuror al tribunalului? Nu găsește ca articolul citat este un atentat la creditul țării? De ce nu aplică codul penal și legea contra alarmizmului?

În numele opiniei publice românești cerem sancțiuni. În nici o țară civilizată din lume libertatea presei nu este confundată cu arentate contra statului. Odată pentru totdeauna cerem ca autorii asemenea injurii la adresa statului Român să fie trimși la pușcărie. A.

A dat roade suprimarea cenzurii?

Cenzura, zăgazul pus avalanșei de impulsivități nestăpânite, a fost ridicată în temelul nădejdi, că presa era suficient pregătită pentru libertate, conștiință de datoriile ei în stimularea și multiplicarea posibilităților de civilizație a cetitorilor, dar mai presus de toate conștientă de reful ei moralizator față de masele ușor iritabile în atmosfera anilor de după războiu.

Dacă majoritatea presei din România a dat în anul 1930, an de absolută libertate, suficiente dovezi, că a atins maturitatea conducerii prin sine însăși, nu putem afirma tot așa și despre presa ungurească din Ardeal. Cu multă durere trebuie să constatăm, că aceasta presă are încă nevoie de o tutelă preventivă a foarfecelor cenzuratoare. Căci prea adeseori libertatea presei a fost întrebuițată de către ziarele ungurești drept hasnaua tuturor aberațiilor unor sclerași, pe cari ura adunată strop cu strop în vremea cenzurii îi împinge la o excesivă și diabolică limbuție belicoasă, multe articole tunând și fulgerând cu pătimașă scârșnire de dinși contra a tot ce e românesc.

Răsfoind gazetele ungurești din Ardeal în perioada anului trecut și făcând comparația cu scrisul presei ungurești din Iugoslavia, Cehoslovacia sau chiar

și Ungaria, te izbești de constatarea că nu există superlativ, care n'ar fi fost spus în cea mai exagerată generalizare a celui mai neînsemnat amănunt de mici întâmplări ale zilei, pentru batjocurirea și terfelirea organelor noastre de stat. La anumite perioade întreagă presa ungurească din Ardeal, ca la o comandă centrală, izbucnește spontan într'o furioasă spumegare de ură, întocmai unei avalanșe de bolnavi cari se rostogolesc în șivoaiele tulburi a păraielor de munte, după o rupere de noui. Invecțiile curg năprasnice și dacă frica de Parchet îi oprește ca să scrie neted cui se adresează aceste invective, s'au obicinuit în ultimul timp să-și găsească câte un biet țap de ispașă, cum au fost cazuri și aci în Arad, pe care apoi îl improașcă din plin cu tot veninul strâns contra stăpânirii românești. Și dintr'un lucru de nimic te trezești cu un armăsar apucat de strechie, pornit să distrugă tot în calea lui. În astfel de momente ai impresia că există un singur ziar unguresc concentrat din cele câteva sute de fișici cari își urlă strident reclamele de bălcu pe piețele orașelor din Ardeal: un ungur cu mustățile lipite în său până la sfârșurile urechilor frumos păzite de perciunii

(Continuare în pag. 8).

